

Муқаррароти умумии Сиёсати назорати дохилӣ дар ҶСК «Бонки Эсхата»

Пайнавишти Шӯрои нозирони
ҶСК «Бонки Эсхата» таҳти №185 аз 01.05.2021

БОНКИ ЭСХАТА

Мундарича

Мундарича.....	2
Муқаррароти умумӣ.....	3
Мафҳумҳои асосӣ.....	5
Мақсадҳои асосии Сиёсат.....	8
Вазифаҳои асосии Сиёсат.....	9
Принсипҳои асосии назорати дохилӣ.....	11
Ќузъҳо ва принсипҳои асосии ННД.....	13
Низоми мақомоти назорати дохилӣ.....	18
Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ.....	21
Ташкил ва тартиби амалисозии назорати дохилӣ дар воҳидҳои сохтории бонк	38
Ҳамкорӣ дар доираи ННД	39
Муқаррароти хотимаӣ.....	41

Муқаррароти умумӣ

- Сиёсати назорати дохилии ҚСК "Бонки Эсхата" мутобиқи қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Бонки миллии Тоҷикистон ва ҳуҷжатҳои меъёрии дохилии ҚСК "Бонки Эсхата" таҳия шудааст.
- Сиёсат ҳуҷчати асосии ҚСК "Бонки Эсхата" дар соҳаи назорати дохилӣ буда, ҳадафҳо, вазифаҳо, ҷузъҳо, принципҳои ташкил ва кори низоми назорати дохилӣ, инчунин, масъулияти субъектҳои назорати дохилии Бонкро муайян мекунад.
- Ҳамаи кормандони ҚСК "Бонки Эсхата" бояд муқаррароти Сиёсати мазкурро риоя кунанд.

Муқаррароти умумӣ

Назорати дохилӣ – Раванди бефосилаест, ки як қисми раванди идоракунии Бонк мебошад, ки аз ҷониби Шӯрои нозирон, тамоми мақомоти иҷроия, назоратӣ ва кормандон амалӣ карда мешавад ва ба таъмини эътимоди оқилона барои ноил шудан ба ҳадафҳо дар самтҳои зерин равона карда шудааст:

- Самаранокӣ ва самарабохш будани фаъолият;
- Риояи санадҳои қонунгузорӣ ва меъёри маҳаллии амалкунанда;
- Дурустии ҳисобот ва эътимоднокии низоми омодаسازیи он.

Мафҳумҳои асосӣ

Комплаенс хавф – эҳтимолияти ба амал омадани талафот дар натиҷаи аз ҷониби Бонк ва кормандони он риоя нашудани талаботҳои қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти ваколатдор, ҳуҷжатҳои дохилии Бонк мебошад, инчунин қонунгузори давлатҳои хориҷӣ, ки ба фаъолияти Бонк таъсир мерасонанд, танзим мекунанд;

Хавф – эҳтимолияти он, ки рӯйдодҳои пешбинишуда ё ғайриҷашмдошт метавонанд ба Бонк, сармоя ё даромади он таъсири манфӣ расонанд;

Шахсони масъули воҳидҳои сохторӣ (амбассадорҳои комплаенс) – кормандони воҳидҳои сохтории Бонк, ки аз ҷониби Раиси Раёсат таъин карда мешаванд ва барои идоракунии комплаенс-хавфҳо, инчунин иҷрои талаботҳо дар самти МКД/МТ/МПСҚО дар воҳидҳои сохторӣ масъул мебошанд;

Мафҳумҳои асосӣ

Мониторинг – баҳодиҳии ҷорӣ, баҳодиҳии алоҳида ё якҷоякунии ҳардуи он, ки барои боварӣ ҳосил намудан дар мавҷудият ва амал кардани ҳар як ҷузъи низоми назорати дохилӣ, аз ҷумла, назорат барои амалисозии принципҳо дар доираи ҳар як ҷузъ гузаронида мешаванд. Натиҷаҳои баҳодиҳии бадастоварда таҳлил карда мешаванд ва маълумот дар бораи камбудихо саривақт ба маълумоти шахсони дахлдор расонида мешавад, дар ин сурат, муаммоҳои ҷиддӣ ба маълумоти роҳбарият ва ШН расонида мешаванд;

Барҳӯрди манфиатҳо – вазъияте, ки ҳангоми он ихтилоф байни манфиати шахсии шахсони мансабдори Бонк ва кормандони он ва иҷрои дурусти ваколатҳои вазифавӣ аз ҷониби онҳо ё манфиатҳои молумулкӣ ва дигар манфиатҳои Бонк ва кормандони он ва мизочон ба миён меояд, ки метавонад боиси оқибатҳои номусоид барои Бонк ва мизочони он гардад;

Мафҳумҳои асосӣ

ҚТ – Ҷумҳурии Тоҷикистон

БМТ – Бонки миллии Тоҷикистон

Бонк – ҚСҚ «Бонки Эсхата»

ҲМД – Ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилии Бонк

ШН – Шӯрои нозирон

ННД – низоми назорати дохилӣ

ШАД – Шӯбаи аудити дохилӣ

ДКХ – Департаменти комплаенс хавф

ДХБ – Департаменти хавфҳои бонкӣ

ДМ – Департаменти молия

ДҲА – Департаменти ҳисоббаробаркунии амалиётӣ

ДТЧ – Департаменти тичорати чакана

ШКК – Шӯбаи кор бо кормандон

 БАНК ЭСХАТА

Мақсадҳои асосии Сиёсат

- ННД сохтори бисёрсатҳа мебошад, ки субъектҳои он ҳамаи мақомоти идоракунӣ, воҳидҳои сохторӣ ва кормандони Бонк мебошанд, ки фаъолиятҳои бо хавфҳои алоқаманд аст, ки метавонанд барои ноил шудан ба ҳадафҳо таъсир расонанд;
- Самаранокии ННД аз ҷониби тамоми роҳбарон ва кормандони Бонк дар доираи идоракунии самтҳои дахлдори фаъолият ва иҷрои вазифаҳои хизматӣ таъмин карда мешавад.
- Мақсади ННД – такмил додани равандҳои ташкили тичорат тавассути саривақт муайян ва пешгирӣ намудани хавфҳои раванд барои таъмини эътимоди оқилона ба роҳбарият барои ноил шудани Бонк ба ҳадафҳои стратегӣ ва амалиётӣ.

Вазифаҳои асосии Сиёсат

- Таъмини самаранокии фаъолияти Бонк, аз ҷумла, самаранокии идоракунии хавфҳои бонкӣ, дороиҳо ва уҳдадориҳои бонкӣ, таъмини амнияти дороиҳо;
- Таъмини назорат аз болои саривақт муайян кардан, баҳодиҳӣ, андешидани чораҳо барои кам кардани хавфҳои фаъолияти бонкӣ ва мониторинг;
- Таъмини пуррагӣ, дурустӣ ва саривақтии ҳисоботи молиявӣ, ҳисоботи танзимкунанда ва дигар ҳисоботҳо барои корбарони дохилӣ ва берунӣ, инчунин амнияти иттилоотӣ;

Вазифаҳои асосии Сиёсат

- Таъмини аз ҷониби Бонк риоя шудани қонунгузори ҚТ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ, ҳуҷжатҳои дохилии бонк, аз ҷумла, вобаста ба масъалаҳои муқовимат ба қонунгардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм;
- Таъмини истисноии шомил шудани Бонк ва иштироки кормандони он дар амалисозии фаъолияти ғайриқонунӣ, аз ҷумла, қонунгардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм, инчунин пешниҳоди саривақтии маълумот ба мақомоти ваколатдор;
- Таъмини амнияти иттилоотӣ (таҳти ҳимоя будани манфиатҳои Бонк дар соҳаи иттилоотӣ, ки маҷмӯи иттилоот, инфрасохтори иттилоотӣ, субъектҳои ҷамъоваранда, ташаккулдиҳанда, паҳнкунанда ва истифодаи иттилоот, инчунин низоми танзимкунандаи муносибатҳои ҳангоми он баамалоянда);

Принсипҳои асосии назорати дохилӣ

- Доимӣ будан ва бефосилагии назорати дохилӣ;
- Тобеияти ҳар як корманде, ки ба низоми назорати дохилӣ ҷалб шудааст;
- Ҳамкориҳои воҳидҳои сохторӣ бо ҳамдигар бо мақсади таъмини кори дурусти ННД.
- Ҳамаи шахсоне, ки ба кори ННД -и Бонк ҷалб шудаанд, барои кори дурусти ин низоми назорат масъул мебошанд.
- Ҷудокунии вазифаҳо, ки ҳама гуна такрори функцияҳои назоратиро манъ мекунад;
- Тақсими уҳдадорихои вазифавӣ байни кормандон тавре, ки бархӯрди манфиатҳо, содир намудани ҷиноятҳо ва иҷрои амалҳои ғайриқонунӣ ҳангоми анҷомдиҳии амалиётҳо ва аҳдҳои бонкӣ истисно карда шаванд.

Принсипҳои асосии назорати дохилӣ

- Мониторинги доимӣ ва такмили ННД бо мақсади мутобиқ кардани он ба талаботи БМТ, бо назардошти тағйирот дар хусусият ва миқёси амалиётҳои анҷомдодашаванда, дар сатҳ ва якҷоякунии хавфҳои қабулкунандаи Бонк;
- Расмиёти назорати дохилӣ бо истифода аз усулҳои назорат ва баҳодиҳӣ, аз ҷониби мақомоти назорати дохилӣ бевосита ё бо истифодаи воситаҳои техникӣ амалӣ карда мешаванд ва пешгирӣ ё саривақт муайян ва баҳодиҳӣ кардани хавфҳо дар фаъолияти Бонк, рафъи камбудихо дар фаъолият, инчунин дар ташкил ва татбиқи назорати дохилиро таъмин мекунанд.
- Саривақт тағйир додани ХМД-и Бонк бо мақсади идоракунии самараноки хавфҳои нав ё қаблан идоранашаванда, хусусан муайян кардани меъёрҳо ва расмиёти назоратии ин хавфҳо.

Ќузъҳо ва принсипҳои асосии ННД

ННД-и Бонк бо назардошти принсипҳои зерин аз панҷ қисми ба ҳам алоқаманд иборат аст.

№	Қисм	№	Принсипҳо
1	Муҳити назоратӣ-маҷмӯи стандартҳо, равандҳо ва сохторҳои мебошад, ки барои амалисозии назорати дохилӣ дар тамоми Бонк замина фароҳам меорад.	1.1	ШН, Раёсат, роҳбарияти Бонк бо намунаи худ тарафдорӣ ба ростқавлӣ ва арзишҳои ахлоқиро нишон медиҳанд.
		1.2	ШН мустақилият аз Раёсатро нишон медиҳад, таҳия ва самаранокии ННД-ро назорат мекунад.
		1.3	Раёсати Бонк сохтори ташкилӣ, хатҳои ҳисоботдиҳиро таҳия менамояд, ваколатҳо ва масъулиятҳои дахлдорро барои ноил шудан ба ҳадафҳои Бонк ба таври мувофиқ тақсим мекунад.
		1.4	Бонк тарафдории худро барои ҷалб, рушд ва нигоҳ доштани кормандони баландихтисос мутобиқи ҳадафҳои Бонк нишон медиҳад.
		1.5	Раёсат ба таври расмӣ масъулиятро барои кори ННД байни ҷонибҳои манфиатдор тақсим мекунад.

Ќузъҳо ва принципҳои асосии ННД

№	Қисм	№	Принципи
2	Баҳодиҳии хавфҳо- ин раванди динамикӣ ва бефосилаи ошкор ва баҳодиҳӣ намудани хавфҳо мебошад, ки ба ноил шудан ба ҳадафҳои Бонк монеъ мешавад.	2.1	Бонк ҳадафҳои аниқро бо возеҳии кофӣ барои имконияти ошкор ва баҳодиҳӣ намудани хавфҳо, ки барои расидан ба ҳадафҳои муқарраршуда монеъ мешаванд, муқаррар мекунад.
		2.2	Бонк хавфҳоеро ошкор мекунад, ки барои ноил шудан ба ҳадафҳо вобаста ба ҳамаи равандҳо/лоихаҳои муҳими Бонк монеа мешавад ва усулҳои идоракунии хавфҳои ошкоршударо таҳлил ва таҳия менамояд.
		2.3	Ҳангоми таҳлили хавфҳо, Бонк имкониятҳои қаллобиро ошкор мекунад.
		2.4	Ҳангоми таҳлили хавфҳо, Бонк тағйиротҳои дохилӣ ва берунӣ охириро ба инобат мегирад, ки ба ноил шудан ба ҳадафҳо таъсир мерасонанд.

Љузъҳо ва принципҳои асосии ННД

№	Қисм	№	Принципи
3	<p>Чорабиниҳо/расмиёти назорат– чораҳое мебошанд, ки ба фаъолияти ҳаррӯза дохил карда шудаанд ва ба паст кардани хавфҳои то сатҳи ҷоиз ошкоршуда, баҳодиҳишуда, ки расидан ба ҳадафҳои Бонкро таъмин мекунанд, равона карда шудаанд.</p>	3.1	Бонк чораҳобиниҳо/расмиёти назоратро таҳия мекунад, ки ба паст кардани хавфҳо ба сатҳи ҷоиз равона шудаанд.
		3.2	Бонк назорати умумии технологияҳои иттилоотӣ/амнияти иттилоотиро таҳия менамояд, ки ноил шудани Бонкро ба ҳадафҳои муваффақ таъмин мекунанд
		3.3	Бонк чорабиниҳо/расмиёти назоратро тавассути ҳуҷҷатҳои дохилии танзимкунанда, ҳуҷҷатҳои ташкилию маъмурий амалӣ менамояд.

Ќузъҳо ва принципҳои асосии ННД

№	Қисм	№	Принципи
4	Иттилоот ва иртибот– ин раванди бефосилаи чамъоварӣ, мубодила, пешниҳоди иттилооти зарурӣ барои ноил шудан ба ҳадафҳои Бонк мебошад.	4.1	Бонк барои фаъолияти ННД маълумоти боэътимод ва баландсифатро тартиб медиҳад ва истифода мебарад.
		4.2	Бонк алоқаи самарабахши дохилӣ, аз ҷумла, муоширатро дар бораи ҳадафҳо ва масъулиятҳо барои назорати дохилӣ анҷом медиҳад.
		4.3	Бонк алоқаи берунаро, ки барои кори низоми назорати дохилӣ зарур аст, амалӣ мекунад.
		4.4	Мавҷудияти иттилооти мувофиқ ва ҳамачонибаи дорои хусусияти молиявӣ, амалиётӣ ва маълумот оиди риояи талаботҳои меъёрии муқаррашуда ва инчунин иттилооти бозории аз берун воридшаванда дар бораи рӯйдодҳо ва шартҳои марбут ба қабули қарор.
		4.5	Мавҷудияти низомҳои иттилоотии боэътимод, ки тамоми фаъолияти асосии бонкро фаро мегиранд.

Чузъхо ва принципҳои асосии ННД

№	Қисм	№	Принсипҳо
5	<p>Мониторинг – ин баҳодиҳии бефосилаи ба фаъолияти ҳаррӯза дохилшуда ва алоҳидаи мавҷудият ва кори қисмҳои ННД мебошад.</p>	5.1	Бонк баҳодиҳии бефосила ё алоҳидаи мавҷудият ва кори ҳамаи чузъҳои НДН-ро анҷом медиҳад.
		5.2	Бонк камбудии назорати дохилиро баҳодидиҳӣ менамояд ва оиди он ҷонибҳои манфиатдори масъули таҳияи чораҳои ислоҳӣ, аз ҷумла, Раёсат ва Шӯрои нозиронро саривақт огоҳ мекунад.
		5.3	Баҳодиҳии доимии хавфҳое, ки ба ноил шудан ба ҳадафҳои гузошташуда таъсир мерасонанд ва эътино ба ҳолатҳо ва шароитҳои тағйирёбанда. Мониторинги низоми назорати дохилӣ бо мақсади назорати самараноки хавфҳои нав ё қаблан назоратнашаванда.

Низоми мақомоти назорати дохилӣ

Назорати дохилӣ дар Бонк мутобиқи ҳуҷҷатҳои таъсисӣ ва ҲМД-и Бонк ва аз ҷониби мақомоти зерин амалӣ карда мешавад:

- Мақомоти идоракунии Бонк:
 - 1) Шӯрои Нозирон;
 - 2) Кумитаҳо дар назди Шӯрои нозирон;
 - 3) Раёсати Бонк;
 - 4) Раиси Раёсати Бонк;
- Директорон ва сармуҳосибони филиалҳо;
- Воҳидҳои сохтори Бонк, ки вазифаҳои назорати дохилиро мутобиқи ваколатҳои муайянкардаи ҲМД-и Бонк амалӣ менамоянд;

Низоми мақомоти назорати дохилӣ

Низоми назорати дохилии Бонк аз се сатҳи (хати) муҳофиза иборат аст:

- ✓ **Хати якуми муҳофиза** — аз ҷониби худи воҳидҳои сохтории бонк таъмин карда мешавад.
- ✓ **Хати дуюми муҳофиза** — ин Раёсати Бонк, Раиси Раёсати Бонк, ва дигар сохторҳо мебошанд, ки мутобиқи уҳдадориҳои вазифавӣ ва ваколатҳо назорати дохилиро анҷом медиҳанд, инчунин, мақомоти иҷроияи коллегиялӣ, ки кори воҳидҳои сохтории Бонкро назорат мекунанд.
- ✓ **Хати сеюми муҳофиза** — аз ҷониби ШАД тавассути баҳодиҳии мустақили самаранокии низоми назорати дохилӣ таъмин карда мешавад.

Низоми мақомоти назорати дохилӣ

- ✓ Иштирокчиёни ҳар се хати муҳофизаи ННД - соҳибони бизнес-чараёнҳо/роҳбарони воҳидҳои сохторӣ, дар сурати ошкор кардани камбудӣҳо дар ННД, камбудӣҳо дар ҳуҷҷатҳои дохилии Бонк, ки самаранокии расмиёти назорати дохилиро таъмин намеkunанд, бояд барои ворид намудани тағйиротҳо ба ҳуҷҷатҳои дохилии Бонк ташаббус кунанд.
- ✓ Камбудӣҳои назорати дохилӣ, ки дар ҳама сатҳҳои хатҳои муҳофиза ошкор шудаанд, бояд фавран ба маълумоти роҳбарони воҳидҳои сохторӣ расонида шуда, саривақт бартараф карда шаванд.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

- Шӯрои нозирон барои татбиқи стратегияи бизнес-чараёни бонк ва устувории молиявии он масъул аст, оид ба масъалаҳои асосии кадрӣ ва сохтори ташкилӣ қарор қабул мекунад, равишҳои идоракуниро, ки ба хусусияти фаъолияти Бонк, комплаенс-назорат ва идоракунии хавфҳо мувофиқанд, муайян мекунад.
- Кумитаҳои ШН мақомоти доимоамалкунандаи маслиҳативу машваратӣ мебошанд ва бо мақсади мусоидат ба татбиқи самараноки вазифаҳои ШН оид ба масъалаҳои идоракунии хавфҳо, аудит, идоракунии корпоративӣ, риояи талаботи қонунгузорӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ ва ҳуҷжатҳои меъёрии дохилии Бонк таъсис дода мешаванд.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Бо мақсади ташаккули самараноки низоми идоракунии хавфҳо ва назорати дохилии назди ШН кумитаҳои доимоамалкунанда таъсис дода шудаанд.

Кумитаҳои ШН дар асоси Низомнома "Дар бораи кумитаҳои ШН-и ҶСК "Бонки Эсхата"" фаъолият мебаранд.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Ба салоҳияти **Раиси Раёсат** ва **Раёсати Бонк**, дар доираи ННД масъалаҳои зерин дохил мешаванд:

- муқаррар кардани масъулият барои иҷрои қарорҳои ШН, татбиқи стратегия, сиёсат ва анҷомдиҳии назорати дохилӣ;
- таъмини сатҳи дурусти низоми идоракунии Бонк, ки масъулият, салоҳият ва муносибатҳои сохторҳои дохилӣ, шахсони мансабдор ва дигар кормандони Бонкро муқаррар менамояд;
- таъмини риояи меъёрҳои идоракунии корпоративӣ ва талаботҳои идоракунии хавфҳои Бонк;
- ташкили низоми назорати дохилии Бонк, мониторинги мутобиқат ва самаранокии он;

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

- таъмини иҷрои қарорҳои Раёсат, ШН ва Маҷлиси умумии саҳмдорон;
- ба роҳбарони воҳидҳои сохтории дахлдори Бонк супоридани ваколатҳо оид ба таҳияи қоидаҳо ва расмиёт дар самти назорати дохилӣ ва назорати иҷрои онҳо;
- баррасии маводҳо ва натиҷаҳои баҳодиҳии даврии самаранокии назорати дохилӣ;
- баҳодиҳии хавфҳои, ки ба ноил шудан ба ҳадафҳои гузошташуда таъсир мерасонанд ва андешидани чораҳои, ки воқуниширо ба ҳолатҳо ва шароити тағйирёбанда бо мақсади таъмини самаранокии баҳодиҳии хавфҳои бонкӣ дар доираи салоҳиятҳои Раёсат, ки дар ҲМД муайян шудаанд, таъмин менамоянд;

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Директори (муовини \bar{y}) филиали Бонк дар доираи низоми назорати дохилӣ таъмин менамояд:

- ташкили анҷомдиҳии самараноки назорати дохилӣ, аз ҷумла, идоракунии комплаенс- хавф дар филиали Бонк;
- ташкили баҳисобгирӣ дар филиали Бонк;
- риояи қонунгузори ҚТ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ, инчунин ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилии Бонк ҳангоми иҷрои амалиётҳои бонкӣ ва аҳдҳо аз ҷониби филиал.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Сармуҳосиб филиали Бонк дар доираи ННД таъмин менамояд:

- ташкил ва назорати бурдани баҳисобгирии муҳосибӣ дар филиали Бонк, аз ҷумла, назорати минбаъда, инъикоси саривақтии амалиётҳо ва аҳдҳои филиал дар баҳисобгирии муҳосибӣ;
- ташкил ва назорати саривақт пешниҳод намудани ҳисоботи пурра ва дурусти филиал ба Сарбонк ва дигар истифодабарандагони манфиатдор;
- мутобиқати амалиёти аз ҷониби филиал гузаронидашаванда ба қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ, ҳуҷжатҳои меъёрии дохилии Бонк, назорат аз болои ҳаракати амволи филиали Бонк ва иҷрои уҳдадориҳо;

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Вазифаҳои асосии **Шӯъбаи аудити дохилӣ** зеринанд:

- иҷрои вазифаи аудити дохилӣ ва ҳамроҳангсозии фаъолияти Бонк, инчунин ташкилотҳои фаръии он вобаста ба масъалаҳои аудити дохилӣ;
- баҳодиҳии самаранокии низоми идоракунии хавфҳо;
- самаранокии низоми идоракунии комплаенс-хавфҳо санчида мешавад;
- санчиш ва баҳодиҳии мувофиқат ва самаранокии кори ННД-и Бонк дар маҷмӯъ, иҷрои қарорҳои мақомоти идоракунии Бонк;
- баҳодиҳии мақсаднокии иқтисодӣ ва самаранокии амалиётҳои аз ҷониби Бонк анҷомдодашаванда ва дигар амалиётҳо;
- баҳодиҳии идоракунии корпоративӣ.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Вазифаҳои асосии **Департаменти комплаенс-хавф** инҳо мебошанд:

- ошкоркунии комплаенс-хавф;
- татбиқ ва назорати самаранокии татбиқи "Қоидаҳои назорати дохилӣ оид ба муқовимат бо қонунигардонии (расмикунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда, маблағгузориҳои терроризм ва маблағгузориҳои силоҳи қатли ом дар ҚСК "Бонки Эсхата", барномаҳои татбиқи онҳо;
- мутобиқати фаъолияти ташкилоти қарзӣ, инчунин амалҳои қарздорони он дар бозори молиявиро ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат мекунад;
- баҳисобгирии рӯйдодҳои марбут ба комплаенс-хавф, муайян кардани эҳтимолияти ба амал омадани он ва баҳодиҳии миқдори оқибатҳои эҳтимолий.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

- мониторинги комплаенс - хавф, аз ҷумла, таҳлили маҳсулот ва хизматрасониҳои нави бонкии аз ҷониби Бонк ҷоришаванда ва усулҳои банақшагирифташавандаи татбиқи онҳо барои мавҷудияти комплаенс- хавф;
- дар асоси даврӣ хабардор намудани Раиси Раёсати Бонк ва Раёсати Бонк дар бораи вазъи низоми идоракунии комплаенс -хавф дар бонк;
- ирсоли тавсияҳо оид ба идоракунии комплаенс -хавф ба роҳбарони воҳидҳои сохтори Бонк, инчунин, ба Раёсат ва Раиси Раёсати Бонк;
- ошкор кардани бархӯрди манфиатҳо дар фаъолияти Бонк ва кормандони он, иштирок дар таҳияи ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилии Бонк, ки ба ҳадди ақал расонидани он равона карда шудаанд;

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

- назорат аз болои ташкили кори бонк оид ба баррасии арзу шикоятҳои мизочони бонк. Таҳлили нишондиҳандаҳои динамикаи шикоятҳои мизочон ва таҳлили риояи ҳуқуқҳои мизочон аз ҷониби Бонк;
- иштирок дар таҳияи ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилӣ ва ташкили чорабиниҳои, ки ба риояи қоидаҳои рафтори корпоративӣ, стандартҳои ахлоқи касбӣ равона карда шудаанд;
- ба филиалҳо оид ба идоракунии комплаенс - хавф ва МКД/МТ/МПСҚО кӯмаки машваратӣ ва методӣ мерасонад ва самаранокии идоракунии онро дар филиалҳо баҳодихӣ менамояд;
- муайян кардани ҳаёти шахсони вобастаи Бонк тибқи талаботи қонунгузори ҚТ ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ ва назорат аз болои саривақт тартиб додани феҳристи шахсони вобастаи Бонк.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Вазифаҳои асосии **Департаменти хавфҳои бонкӣ** дар доираи низоми назорати дохилӣ зеринанд:

- таъмини фаъолияти самараноки низоми идоракунии хавфҳо;
- муайян, таҳлил, баҳодихӣ (сифатӣ ва миқдорӣ) ва мониторинги хавфҳои қарзӣ, молиявӣ ва амалиётӣ;
- мониторинг ва назорати риояи арзишҳои ҳадди ақали хавфҳои бонкӣ;
- омода кардани пешниҳодҳо ва андешидани чораҳо оид ба коҳиш додани эҳтимолияти ба амал омадани хавфҳо, андешидани чораҳои мувофиқ барои коҳиш додани таъсири онҳо дар ҳолати татбиқ;
- сиёсат ва расмиёти идоракунии бефосилагии фаъолияти Бонкро таҳия мекунад.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Вазифаи асосии **Шӯъбаи ҳуқуқ** дар доираи низоми назорати дохилӣ:

- дастгирии ҳуқуқии раванди тасдиқи шаклҳои намунавии шартномаҳои дар Бонк истифодашаванда;
- визагузорӣ кардани шартномаҳои аз ҷониби Бонк басташаванда ва амалиётҳою аҳдҳои бонкии анҷомдодашаванда, ки аз стандартишуда фарқ мекунанд ва мувофиқакунии ҲМД -и Бонк;
- ташкили ҳифзи манфиатҳои Бонк дар мақомоти судӣ, баррасии арзу шикоятҳо ба Бонк ва омода кардани посухҳо ба онҳо;
- мониторинги қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ба роҳбарони воҳидҳои сохтори Бонк мунтазам фиристодани натиҷаҳои мониторинги қонунгузорӣ барои давраи дахлдор.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Департаменти молия масъалаҳои зеринро оид ба ташкил ва татбиқи назорати дохилии Бонк ҳал мекунад:

- ташаккули сиёсатҳои баҳисобгирии Бонк бо мақсади баҳисобгирии муҳосибӣ, андозбандӣ ва тартиб додани ҳисоботи молиявӣ мутобиқи стандартҳои байналхалқии ҳисоботи молиявӣ;
- ташкил ва назорати саривақт пешниҳод намудани ҳисоботи пурра ва дурусти муҳосибию молиявӣ ба истифодабарандагони манфиатдор;
- таъмини мутобиқати амалиёти аз ҷониби Бонк анҷомдодашаванда ба қонунгузори ҚТ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ, назорати гардиши молу мулк ва иҷрои уҳдадориҳо.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Департаменти ҳисоббаробаркуниҳои амалиётӣ масъалаҳои зеринро оид ба ташкил ва татбиқи назорати дохилии Бонк ҳал мекунад:

- назорати асборро дар Бонк амалӣ менамояд;
- раванди муносибатҳои муросилотии Бонкро назорат мекунад;
- раванди амалиётҳои ҳисоббаробаркунии Бонкро назорат мекунад;
- раванди коркарди минбаъдаи қарзҳои додашавандаро ташкил ва назорат менамояд;
- ташкил ва таъмини назорати баҳисобгирии муҳосибӣ дар Бонк, ки амалиёт бо мизочони Бонк, аз ҷумла, назорати минбаъдаро инъикос мекунанд.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Шӯъбаи қор бо қормандони Сарбонк масъалаҳои зеринро оид ба ташкил ва татбиқи назорати дохилии Бонк ҳал мекунад:

- Лоиҳаи сохтори ташкилии Бонкро таҳия менамояд;
- Сиёсати кадриро таҳия мекунад, ки стандартҳо, шартҳо ва механизмҳоеро муқаррар мекунад;
- ташкили семинарҳо/тренингҳо, инчунин гузаронидани санҷишҳо ва аттестатсияҳои ҳамаи қормандони Бонк.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Шуъбаи амнияти иттилоотӣ:

- муайян кардани талаботҳо ба низоми амнияти иттилоот ва гардиши ҳуҷҷатҳо дар барандагони коғазӣ ва электронӣ;
- таҳия ва татбиқи сиёсати ягонаи таъмини амнияти иттилоотии Бонк ва хавфҳои технологияҳои иттилоотӣ мутобиқи талаботи қонунгузории ҚТ ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ;
- ташкил ва ҳамоҳангсозии идоракунии хавфҳои технологияҳои иттилоотии Бонк тибқи талаботи қонунгузории ҚТ ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ;
- мониторинг ва назорат аз болои хавфҳои технологияҳои иттилоотӣ ва хавфҳои амнияти иттилоотӣ.

Ваколатҳои мақомоти назорати дохилӣ

Ҳар як воҳиди сохтори Бонк, ки вазифаҳои назоратро иҷро мекунад, дар асоси низомномаҳои таҳияшуда дар бораи воҳидҳои сохтори Бонк амал мекунад, ки самтҳои фаъолият, вазифаҳо, ҳуқуқ, масъулият, тобеъият ва ҳисоботдиҳии онҳо, тартиби иҷрои фаъолиятро муайян мекунанд.

Ташкил ва тартиби амалисозии назорати дохилӣ дар воҳидҳои сохтори Бонк

- ✓ Роҳбари воҳиди сохтори Бонк барои ташкили назорати самараноки дохилӣ дар воҳиди сохтори Бонк масъул мебошад.
- ✓ Филиали Бонк назорати дохилиро бо назардошти талаботи қонунгузори амалкунандаи ҚТ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ, Оиннома ва дигар ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилии Бонк оид ба ташкили назорати дохилӣ, аз ҷумла, Сиёсати мазкур ва ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилӣ оид ба идоракунии хавфҳои бонкӣ ташкил менамояд.
- ✓ Назорати дохилиро мутобиқи ваколатҳое, ки Оиннома ва дигар ҲМД-и Бонк ва инчунин Сиёсати мазкур муайян кардаанд, директори филиал, сармуҳосиби (муҳосиби калони) филиали Бонк ва муовинони онҳо, инчунин роҳбарони воҳидҳои филиали Бонк анҷом медиҳад.

Ҳамкорӣ дар доираи ННД

Дар Бонк низоми самараноки маълумотдиҳӣ таъсис дода шудааст, ки аз ҷониби кормандон риоя шудани сиёсатҳо ва расмиётҳои танзимкунандаи уҳдадориҳо, инчунин расонидани маълумоти заруриро ба кормандони дахлдор таъмин мекунад.

Намудҳои асосии ҳамкорӣ байни иштирокчиёни низоми назорати дохилӣ:

Ҳамкории беруна. Бонк бо мақомоти назорати беруна, аудиторони беруна, инчунин, бо дигар ҷонибҳои манфиатдори беруна оид ба масъалаҳои назорати дохилӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори ҚТ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии БМТ ва ҲМД-и Бонк ҳамкорӣ мекунад;

Ҳамкорӣ дар доираи ННД

Ҳамкориҳои амудӣ (вертикальное) байни субъектҳои назорати дохилӣ дар сатҳҳои гуногуни иерархияи сохтори ташкилӣ, аз ҷумла, ҳамкориҳои воҳидҳои сохторӣ оид ба назорати дохилӣ бо мақомоти иҷроия, ШН, Кумитаҳои ШН, инчунин, байни Бонк ва шахсони назоратшаванда амалӣ карда мешавад.

Ҳамкориҳои уфуқӣ (горизонтальное) байни воҳидҳои сохтори Бонк дар доираи ташкил ва татбиқи назорати дохилӣ, аз ҷумла, ҳамкорӣ байни воҳидҳои сохторӣ оид ба назорати дохилӣ ва воҳидҳои сохтори фаъолияти амалиётиро анҷомдиҳанда, шӯъбаи аудити дохилӣ, Департаменти хавфҳои бонкӣ амалӣ карда мешавад.

Муқаррароти хотимаӣ

Агар Шумо хоҳед, ки нусхаи пурраи Сиёсати назорати дохилӣ дар ҚСҚ «Бонки Эсхата»-ро ба даст оред, лутфан ба Департаменти комплаенс-хавф тавассути почтаи электронӣ compliance@eskhata.tj муроҷиат намоед.

